

KaalimaanKakaroiden varhaiskasvatussuunnitelma

Ryhmäperhepäiväkoti

KaalimaanKakarot

Tehdas-Mattilantie 13 as 2

Meri-Pori

p.050-918 1115/Satu Hukka

p.0400-618 847/Anne Niemi

**"Onni on olla ihminen,
vieläpä ihan pikkuinen.
Edessä on paljon ihmeellistä,
kaikenlaista kyselemistä."**

Päivitetty 10.2.2019

1. Kaalimaan Kakarat

2. Toiminta-ajatus ja -arvot

3. Toiminnan tavoitteet

4. Perushoito

Hoitoon tulo ja hoidosta lähtö

Ruokailu

Hygienia ja siisteyskasvatus

Lepo

Ulkoilu

5. Varhaiskasvatuksen sisältöalueet

Kielten rikas maailma

Ilmaisun monet muodot

Minä ja meidän yhteisömme

Tutkin ja toimin ympäristössäni

Kasvan, liikun ja kehityn

6. Yhteistyö ja viestintä

7. Dokumentointi, arviointi ja kehittäminen

1.KaalimaanKakarar

Ryhmäperhepäiväkot

KaalimaanKakarar sijaitsee rauhallisessa maalaisympäristössä keskellä viihtyisää Kyläsaaren kylää. Kyläsaari on hyvien liikenneyhteyksien päässä koko Meri-Porin alueelta. Ryhmäperhepäiväkodin tilat ovat paritalon toisessa asunnossa, viihtyisäksi sisustetussa n. 70 neliön kaksiossa. Ryhmiksen pihapiiri on laaja. Talon takapihalta löytyy iso aidattu leikkialue, jossa sijaitsevat keinut ja leikkimökki liukumäkineen. Tältä alueelta löytyvät myös lasten kasvimaata, marjapensaita ja vadelpuskia sekä kesäkanala, jossa Kaalimaan kanat kesällä asustelevat. Takapihalla on myös iso nurmikkoalue, jossa on tilaa vauhdikkaimpiinkin liikuntaleikkeihin. Myös kesän eväretkiin takapihan omenapuiden katveessa nurmialue tarjoaa mitä parhaimmat puitteet. Metsäpiha on toinen Kaalimaan ulkoilualue, joka tarjoaa metsäisempää ympäristöä lasten leikkeihin. Metsäpihan kannot, tasapainoilupukit, kiipeilyseinä, hämähäkkikeinu ja muut leikkivälineet houkuttelevat lapsia luoviin leikkeihin metsäisessä ympäristössä. Metsäpihalla sijaitsee myös leikkimökki, sekä laavu, jossa on kiva istua, vaikka makkaraa grillaten laavun edessä sijaitsevalla nuotiopaikalla.

Talon etupihalla sijaitsee tallirakennus, jossa asustelevat pihapiirin hevoset, kanat, kukot ja kyyhkyt. Lämpimänä aikana kyyhkyt pääsevät vapaasti lentelemään pihapiirin yllä, josta lasten on mukavaa seurata niiden pyrähdymiä. Myös hevosten tarhat sijaitsevat ryhmiksen välittömässä läheisyydessä. Kyläsaarella on myös loistavat metsäretkeilymaastot metsissä, joita hyödynnämme viikoittain unohtamatta tietenkään alueen leikkipuistoa, jossa lapsilla on mahdollisuus tutustua muihinkin alueen lapsiin. Kyläsaaresta löytyy urheilukenttä, jossa käymme mm. talvisin luistelemassa. KaalimaanKakarar sijaitsee hyvien kulkuyhteyksien päässä Porin keskustasta ja koko Meri-Porista, joka lisää myös retkeilymahdollisuuksia.

KaalimaanKakarar on avattu tammikuussa 2014. Ryhmiksessä työskentelee kaksi kasvattajaa, sosionomi, LTO, Satu Hukka sekä perhepäivähoitaja Anne Niemi sekä lähihoitaja opiskelija Linnea Hukka oppisopimuksella. Lapsia ryhmiksessä on kirjoilla 11. Ryhmis on avoinna arkipäivisin klo 7.30-16.30. Juhlapyhinä, vkon 8 sekä heinäkuun ryhmis on suljettu.

2.Toiminta-ajatus ja -arvot

KaalimaanKakaroiden toiminta-ajatuksen lähtökohtana on kodinomaisuus, luonnonmukaisuus ja lapsilähtöisyys. Tämän mahdollistavat pieni lapsiryhmä ja kodinomaiset tilat laajoine pihapiireineen. Kodinomaisuutta lisää myös se, että ryhmässä on eri-ikäisiä lapsia ja sisarukset voidaan sijoittaa samaan ryhmään. Lapset saavat osallistua monipuolisesti ryhmiksen arkeen ottamalla osaa arkisiin askareisiin saaden elämyksiä, kokemuksia ja onnistumisen iloa. Luonteva ja luottamuksellinen ilmapiiri vanhempien kanssa antaa hyvän pohjan toimivalle yhteistyölle.

Lapsen perustarpeista huolehtimalla (ruokailu, ulkoilu, lepo, hygienia) luodaan hyvät edellytykset lapsen kasvulle, kehitykselle ja oppimiselle. Lasta kannustetaan opettelemaan asioita oman kehitystasonsa mukaan ja häntä tuetaan sosiaalisten taitojen oppimisessa. Lapsen itsetunto ja terve itsearvostus tarvitsevat kehittyäkseen kasvattajalta kehuja, kannustusta sekä aitoa kiinnostusta lapsen asioista ja oikeuden tulla hyväksytyksi sellaisena kuin on. Kaalimaankakaroissa tärkeänä pidetään myös läheisyyttä ja mahdollisuutta syliin aina, kun lapsi sitä tarvitsee ja haluaa.

KaalimaanKakaroissa toteutetaan sosiaalipedagogista varhaiskasvatusta, jossa lapsen oma innostus ja kiinnostus ovat kaiken toiminnan lähtökohtana ja toiminta tapahtuu vahvasti yhteistyössä toisten lasten ja meidän kasvattajien kanssa. Lapselle halutaan luoda turvallinen ja kodikas ympäristö hoitopäivän ajaksi ja mahdollisuus toimia oman ikätasonsa mukaisesti pienessä lapsiryhmässä ammattitaitoisten kasvattajien ohjauksessa. Keskeistä hoidossa on myös yksilöllisyys ja pienen ryhmän mahdollistama ihmisläheisyys. Hyvän perushoidon lisäksi painotetaan leikin, toiminnan ja elämysten kautta kasvamista. Hoitopäivät sisältävät lasten kehitystä monipuolisesti tukevaa toimintaa: leikkiä, kasvattajan ohjaamaa toimintaa, ulkoilua, ruokailua, luonnon ja ympäristön tutkimista ja osallistumista "oikeisiin" kodin ja maatilan töihin.

3. Toiminnan tavoitteet

Tavoitteena kaikessa toiminnassa Kaalimaalla on edistää lasten oppimista ja hyvinvointia sekä laaja-alaista osaamista. Pedagoginen toiminta toteutuu lasten ja kasvattajien välisessä vuorovaikutuksessa ja yhteisessä toiminnassa. Lasten omaehtoinen, kasvattajien ja lasten yhdessä ideoima sekä kasvattajien johdolla suunniteltu toiminta täydentävät toisiaan. Toiminta Kaalimaalla pitää sisällään kasvatuksen, opetuksen ja hoidon. Tavoitteena on saatella koulutielle sosiaalisia, empaattisia, yhteistyökykyisiä ja hyvät opiskeluvalmiudet sekä käytöstavat omaavia lapsia.

4. Perushoito

Perushoito on olennainen osa kaalimaankakaroiden varhaiskasvatusta. Perushoitoon kuuluvat päivähoitoon tuleminen ja lähteminen, ruokailu, hygienia, pukeutumistilanteet, lepo ja ulkoilu. Perushoitotilanteissa huomioidaan jokaisen lapsen taidot yksilöllisesti ja pyritään kannustamaan lapsia omatoimisuuteen oman kehitystason mukaisesti. Perushoitotilanne on myös arvokas kasvatuksellinen ja vuorovaikutuksellinen hetki aikuisen ja lapsen välillä.

Hoitoon tulo ja lähtö sekä hoidon aloittaminen

Lapsen tuonti ja noutotilanteissa tuttu kasvattaja on aina läsnä. Tämä mahdollistaa aamuisin lapsen siirtymisen tarvittaessa suoraan vanhemman sylistä kasvattajan syliin, jolloin lapsi saa aloittaa hoitopäivänsä turvallisesti, ja aamun kuulumiset ja tunteet voidaan vaihtaa samalla. Hakutilanteissa tärkeää on kiireettömyys, jotta vanhemmat saavat kuulla lapsen hoitopäivän kuulumiset ja samalla mahdolliset tulevat tapahtumat.

Lapsen aloittaessa hoidon tutustumiseen varataan riittävästi aikaa. Tässä otetaan huomioon jokaisen lapsen ja perheen tarpeet ja toiveet ja kunnioitetaan niitä ja toimitaan niiden mukaan.

Ruokailu

Ryhmiksessä tarjoillaan aamupala klo 8.00-8.30. Lounas tarjoillaan n. klo 11.00, ja kerhopäivinä kerholaisille kerhon jälkeen. Välipalan aika on joustavasti päivälevolta ja –unilta nousemisen jälkeen. Ruoka on itse valmistettua kotiruokaa. Raaka-aineina ruuanlaitossa hyödynnetään mahdollisimman paljon kotipihan ja metsien tuotteita mm. omien mehujen, marjojen ja riistalihan sekä oman kanalan munien muodossa. Ruuanhakureissuille paikallisille tuottajille lapset pääsevät mukaan mahdollisimman paljon ja he saavat myös osallistua ruuan valmistukseen omien taitojensa ja kiinnostuksensa mukaan.

Ruokailu aloitetaan rauhoittuen ja lausumalla ruokaloru. Itse ruokailussa harjoitellaan hyviä pöytätapoja ja opetellaan maistamaan uusiakin makuja. Pienimmille lapsille annetaan lusikka ja sormisyötäviä omaan käteen mahdollisimman varhain toki kasvattajien avustuksella. Kasvattajat ruokailevat yhdessä lasten kanssa toimien samalla esimerkkinä. Ruokailussa huomioidaan kaikkien lasten henkilökohtaiset tarpeet ja erityisruokavaliot. Ruokailun jälkeen lapsille tarjotaan vanhempien niin halutessa ksylitolipastilli. Pastillit kukin perheostaa itse hoitopaikkaan.

Vatsa ei täyty, jos vain haistaa,

rohkenemme aina maistaa.

Haarukkaan kun tartut,

niin sä suureks vartut.

Leivän syön,

maidon juon.

Ruokarauhan muille suon.

Hygienia ja siisteyskasvatus

KaalimaanKakaroissa lapsia ohjataan hygienia-asioissa, mm. muistuttamalla heitä käsienvpesun tärkeydestä. Hygieniaan kiinnitetään erityistä huomiota myös esimerkiksi flunssakautena. Ylihygienista toimintaa Kaalimaankakaroissa ei kuitenkaan ole, mikä takaa lapsille sen, että heillä on mahdollisuus toimia maalaisympäristössä heille luonnollisella tavalla, koskettamalla ja touhuamalla. Kaikki kasvattajat ovat suorittaneet hygieniapassin. Lasten henkilökohtaisessa hygieniassa toimitaan kunkin perheen kanssa yhteistyössä sovituin säännöin.

Lepo

Lepohetkestä luodaan lapsille rauhallinen ja miellyttävän tilanne. Lepo on lapselle tärkeää, että hän jaksaa toimia ryhmässä ja pystyy omaksumaan ja oppimaan uusia asioita. Myös lapsen kasvu ja kehitys vaativat lepoa ja rauhoittumista. Lepo- ja unihetkeä varten ”unihuone” rauhoitetaan, ja jokaiselle on oma sänky, tynny ja peitto. Oman unilelun voi ottaa kainaloon turvaa tuomaan. Kasvattajat lukevat unisadun tai laulavat unilauluja ja silittelevät ja sylittelevät lapsia tarvittaessa unten maille. Kaikkein pienimmät lapset nukkuvat päiväunensa ulkona vaunuissaan perheiden niin toivoessa.

Ulkoilu

Kaalimaankakarot ulkoilevat paljon lähes säällä kuin säällä. Ulkoilu on lapsille tärkeää, jotta he pääsevät purkamaan energiaansa, saavat liikkua, juosta ja touhuta vapaasti. Ympäristö tarjoaa upeat mahdollisuudet erilaisiin ulkopuuihin mm. eläinten kanssa puuhailun, kasvimaalla puuhastelun, metsäretkeilyn ja leikkipuistossa leikkimisen merkeissä.

5.Varhaiskasvatuksen sisältöalueet

Kielten rikas maailma

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on vahvistaa lasten kielellisten taitojen ja valmiuksien sekä kielellisen identiteetin kehittymistä. Kieli on ajattelun ja vuorovaikutuksen keskeinen tekijä, joka mahdollistaa omien ajatusten, tunteiden, tarpeiden ja mielipiteiden ilmaisemisen, joka kehittyy vuorovaikutuksessa toisten lasten ja aikuisten kanssa. Kielen avulla lapsi pystyy ilmaisemaan itseään ja vahvistamaan ihmissuhde- ja yhteistyötaitoja. Kielen kehityksessä tärkeää on se, että lapsi ympäröidään rikkaalla kielimaailmalla.

Kielten rikas maailma koostuu kuudesta elementistä, jotka ovat vuorovaikutustaidot, kielen ymmärtämisen taidot, puheen tuottamisen taidot, kielen käyttötaidot, kielellinen muisti ja sanavarasto sekä kielitietoisuus. Vuorovaikutustaitojen tukemisessa on tärkeää, että lapsi tulee kuulluksi ja hänen aloitteisiinsa vastataan. Kaalimaalla kasvattajat pyrkivät tunnistamaan myös lapsen nonverbaalisia viestejä ja kannustavat kaikkia lapsia vuorovaikutukseen toisten lasten sekä aikuisten kanssa. Kasvattajat kiinnittävät myös huomiotaan omaan verbaaliseen ja nonverbaaliseen viestintäänsä ja käyttävät aina rikasta ja kaunista kieltä sekä antavat aikaa ja tilaa keskusteluille lasten kanssa.

Kielen ymmärtämisen taidot sisältävät kielellisen mallintamisen, toiminnan sanallistamisen, keskustelemisen, kuvailevan ja tarkan kielen käyttämisen sekä kuvien, esineiden ja tukiviittomien hyödyntämisen. Kaalimaalla kasvattajat käyttävät puhuessaan asioiden oikeita nimiä, sanoittavat

lasten toiveita ja heidän yhteisleikkejään toistensa kanssa. Kasvattajat käyttävät myös kuvailevaa ja tarkkaa kieltä arjen tilanteissa. Kirjakieltä ei kuitenkaan käytetä jatkuvasti, mutta he tiedostavat kuitenkin kieliopillisesti oikean kielen tukemisen tärkeyden.

Puheen tuottamisen taitoja tukemiseksi lapsia rohkaistaan puhumaan aikuisten ja lasten kanssa vaihtelevissa tilanteissa. Lasten puheen tuottamisen taitoja ja kehittymistä seurataan ja ohjataan. Esimerkiksi pienten lasten kohdalla ”ei ymmärretä” aina, mitä he osoittamalla haluavat, vaan kannustetaan heitä nimeämään asioita ja näin tuottamaan puhetta. Tämä tehdään kuitenkin tunnustelemalla, milloin lapsi on tähän valmis ja minkälaisissa tilanteissa. Puheen ja kirjainten tuottamista harjoitellaan yhdessä myös erilaisten kielijumppien kautta. Tarvittaessa lapsia ohjataan eteenpäin puheterapeutille.

Kielen käyttötaitoja harjoitellaan kaalimaalla päivittäin. Harjoitellaan lasten kanssa mm. tarinoiden kertomista, selittämistä ja eläytyvää puhetta. Tärkeässä osassa Kaalimaalla on myös hyvien tapojen opettelu ja niiden vahvistaminen toisille lapsille ja aikuisille puhutun kauniin kielen kautta.

Kielellistä muistia ja sanavarastoa kasvatetaan ja kehitetään loruilla, lauluilla, kielellä leikittelemällä ja nimeämällä ja kuvailemalla asioita ja esineitä. Lukemisen ja tarinoiden kautta lapsia tutustutetaan uusiin käsitteisiin sekä tekstien ja sanojen merkityksiin. Lasten kielellisen muistin ja sanavaraston laajentuessa lapsen kielellinen ilmaisu monipuolistuu, mikä mahdollistaa vaativamman kielenkäytön tulevaisuudessa.

”Leikit, sadut, riimitteyt, hokemat
ja hassut lorut auttaa lasta oppimaan,
puhkeamaan puhumaan.
Toista, kertaa, ihmettele,
laulujakin lurittele.
Palkaksi saat eleitä, jokellusta, naurua.
Sitten eleet muodon saa,
pieni oppii puhumaan”

Ilmaisun monet muodot

Kaalimaalla tuetaan tavoitteellisesti lasten kuvallista, musiikillista, sanallista ja kehollista ilmaisua ja tutustutetaan heitä eri taiteenaloihin ja kulttuuriin ja perinteisiin. Lasten ilmaisulle on luonteenomaista kokonaisvaltaisuus ja ilmaisun eri muotojen luova yhdisteleminen. Tälle luovuudelle annetaan tilaa ja mahdollisuuksia. Luova ilmaisu on varhaiskasvatuksen arjessa läsnä kaiken aikaa. Vaikka sen kautta voidaan oppia vaikka mitä ja se tukee erinomaisesti lasten kasvua ja kehitystä, sitä ei kuitenkaan pidetä Kaalimaalla vain hyödyllisenä toimintana vaan muistetaan aina nauttia myös toiminnasta ja sen elämyksellisyydestä! Vaikka kasvattajat suunnittelevat arjen musiikkituokioita, liikuntatuokioita, askartelua yms. he tarttuvat aina lasten ehdotuksiin ja ajatuksiin ja antavat näille tilaa ja mahdollisuuksia toiminnassa ja näin tukevat lasten luovaa ilmaisua yhdessä tekemistä.

Yhtenä keskeisenä ilmaisun välineenä Kaalimaalla pidetään lasten vapaata leikkiä. Leikki ja oppiminen kun kulkevat aina käsi kädessä. KaalimaanKakakaroissa lapsille annetaan runsaasti aikaa omiin pitkäkestoisin vapaisiin leikkeihin, jotta lapset voivat iloita ja nauttia leikeistään kiireettömästi. Kasvattajat tukevat ja ohjaavat sekä osallistuvat tarvittaessa lasten vapaisiin leikkeihin ja luovat niille hyvät puitteet ja virikkeitä leikkien kehittämiseen. Vaikka ryhmiksessä on tarjolla paljon ”valmiita” leluja, niin pyrkimyksenä on, että lapset mahdollisimman paljon kehittäisivät leikkejä ja leikkivälineitä itse vaikkapa pahvilaatikoista ja maitopurkeista ja ulkona luonnon antimista. Näin lapsia kannustetaan kekseliäisyyteen, mielikuvituksen käyttöön, omaan ilmaisuun ja luovuuteen.

Minä ja meidän yhteisömme

Lasten elinpiiri laajenee heidän aloittaessaan varhaiskasvatuksen kodin ulkopuolella. Kodeissa on omat perinteet, toimintamallit sekä arvot ja hoitoon tuleessaan lapset saattavat kohdata uusia tapoja toimia ja ajatella. Kaalimaalla tavoitteena on kehittää lasten valmiuksia ymmärtää heidän lähiyhteisönsä monimuotoisuutta ja harjoitella siinä toimimista.

Kaalimaalla pidetään tärkeänä kaikkien osallisuutta, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Lisäksi tärkeässä asemassa on eettinen ajattelu, ystävyys ja hyvät tavat. Lasten, kasvattajien ja huoltajien mielipiteitä ja näkemyksiä arvostetaan ja ne otetaan huomioon kaikessa toiminnassa. Jokainen lapsi kohdataan ja hyväksytään omana itsenään ja tasavertaisena muiden kanssa. Myönteisellä ja kannustavalla vuorovaikutuksella tuetaan lapsen oman identiteetin ja itsetunnon kehitystä.

Arjessa sattuu monenlaisia tapahtumia, joiden kautta lapsi opettelee elämää. Hyviä tapoja harjoitellaan päivittäin. Opetellaan myös anteeksipyytämistä ja antamista sekä toisten huomioon ottamista ja kunnioittamista. Näiden lisäksi harjoitellaan suvaitsevaisuutta, kohtuullisuutta, oikeudenmukaisuutta, reiluuutta sekä rohkeutta, hyväntahtoisuutta ja huolenpitoa. Keskustellaan yhdessä tunteista, ja opetellaan nimeämään niitä. Apuna tunteiden nimeämisessä ovat myös kuvakortit. Mahdollisiin kiusaamistilanteisiin puututaan välittömästi ja niistä keskustellaan heti sekä lasten että heidän huoltajiensa kanssa.

Suomalaiseen kulttuuriin, yhteiskuntaan ja vuodenkiertoon kuuluvia juhlapyhiä ja kulttuuriperinnepäiviä vietetään ryhmiksessä perinteisin tavoin. Esimerkiksi nuutipukinpäivänä kierretään yhdessä lähialueen taloissa laulamassa. Tarjoamme myös 3-6-vuotiaille lapsille mahdollisuuden osallistua seurakunnan kerhoon kahdesti viikossa. Seurakunnan lapsityönohjaaja vierailee Kaalimaalla säännöllisesti puhumassa mm. uskon, etiikan, moraalin ja ystävyys- ja teemoista lapsilähtöisesti. Kaalimaalla annetaan myös muuta kasvatuskatsomusta ja kannustetaan lapsia avarakatseisuuteen ja kaiken hyväksyvään asenteeseen. Tarvittaessa pyrimme huomioimaan perheiden toiveet uskontoasioissa mahdollisuuksien mukaan.

Kaalimaankakaroissa huomioidaan perinteiset Suomalaiseen yhteiskuntaan ja vuodenkiertoon kuuluvat juhlat keskustelemalla niistä, juhlimalla tai askartelemalla tai vaikka leipomalla teemaan liittyen.

Retkillä lähimaastossa ja kauempana, pyritään tarjoamaan lapsille tietoa omasta paikalliskulttuurista, oman kaupungin kulttuurista sekä suomalaisuudesta. Retkiä järjestetään myös mm. Korsmannin taloon sekä museoon. Syntymäpäiväsankareita juhlistetaan yhteisellä syntymäpäivälaululla ja kortilla sekä herkutellaan sankarin itsensä Kaalimaalla leipomilla herkuilla.

Myös mediakasvatus on osa nykypäivän varhaiskasvatusta. Jo pienet lapset elävät ja kasvavat mediakulttuurissa, joka muodostuu lukemattomista mediasisällöistä, alustoista, välineistä ja ilmiöstä. Media ja sen merkitykset ovat lisääntyneet ihmisten arjessa. Myös kokemukset, vuorovaikutus ja oppiminen ovat muuttuneet entistä mediavälitteisemmiksi ja digitaalisemmiksi. Media vaikuttaa jo pienen lapsen tunteisiin, minäkuvaan, ajattelun kehitykseen ja sosiaalisiin suhteisiin.

Mediakasvatus on osa lapsen kasvatusta. Aikuisten tehtävä on suojella lasta median haitallisilta vaikutuksilta, mutta myös mahdollistaa lapselle myönteisiä ja monipuolisia kokemuksia median parissa. Aikuisten vastuulla on ohjata ja tukea lasten mediankäyttöä ja mediataitojen kehittymistä. Lapsella taas on oikeus mediakasvatukseen ja lapsen oikeuksien toteutumiseen myös mediakulttuurissa ja digitaalisissa ympäristöissä.

Kaalimaalla pienimpien lasten kanssa tieto- ja viestintäteknologian käyttöä harjoitellaan mm. leikkikännyköiden kautta ja kannustamalla lapsia itse askartelemaan itselleen erilaisia laitteita ja keksimään näille erilaisia käyttötarkoituksia. Isommat lapset harjoittelevat tableteilla median käyttöä esim. pikkukakkosen pelien kautta. Yhdessä katsotaan myös joskus elokuvia ja youtubesta kuunnellaan musiikkia. Lasten kanssa katsellaan yhdessä myös kuvia, joita on laitettu facebookiin ja instagramiin Kaalimaan puuhista. Myös valokuvasuunnistusta harjoitellaan ja kameraa annetaan myös lasten käteen ja he saavat taltioida omia otoksiaan. Kaalimaan ”varapapan” kanssa lapset työstävät vuoden varrella elokuvan kaalimaan arjesta, jonka lapset saavat koteihinsa aina vuoden päätteeksi. Kaalimaalla vierailee myös joka toinen viikko kirjastoauto, johon lapset pääsevät mukaan valitsemaan itseään kiinnostavia kirjoja ja lehtiä ja tutustumaan tätä kautta painettuun mediaan.

Tutkin ja toimin ympäristössäni

Piirros Heli Pukki.

Pienten lasten oppiminen on hyvin kokonaisvaltaista. Lapsen ymmärrys laajenee, kun hän saa tutustua erilaisiin ympäristöihin tutkien, oivaltaen ja pohtien. Kaalimaalla annetaan lapsille valmiuksia havainnoida, jäsentää ja ymmärtää ympäristöään. Lapsia ohjataan tutkimaan ja toimimaan sekä luonnossa, että rakennetussa ympäristössä. Kaalimaan, Kyläsaaren ja koko Meri-Porin ympäristö tarjoaakin tähän mitä parhaimmat mahdollisuudet metsineen, rantoineen, lintutorneineen ja leikkipuistoneen.

Kaalimaalla arvostetaan terveellisiä ja liikunnallisia elämäntapoja. Liikutaan paljon ja vältetään pitkäkestoista istumista, mutta hyvinvointia edistetään myös antamalla päivän aikana mahdollisuus lepoon, sekä tarjotaan monipuolista ja terveellistä ravintoa. Selkeä ja suunnitelmallinen, mutta joustava päivän rakenne edistää myös lasten hyvinvointia.

Kaikessa toiminnassa huomioidaan ekologisesti, sosiaalisesti, kulttuurillisesti ja taloudellisesti kestävä elämäntapa. Tavoitteena on, että lapset oppisivat arvostamaan ja kunnioittamaan ympäröivää luontoa ja eläimiä sekä myös rakennettua ympäristöä. Liikumme luonnossa kaikkina vuodenaikoina havainnoiden ja tutkien. Lapset saavat osallistua maatilalla arkiaskareisiin vuodenaikojen mukaan. Keväällä haravoidaan yhdessä, keräillään talven aikana pudonneita risuja sekä valmistetaan kasvimaata kevään kylvöjä varten. Myös marjapensaita ja omenapuita leikataan yhdessä ja linnuille rakennetaan linnunpönttöjä. Kanalaa siivoillaan kesäkuun ja hevosien talvikarvoja harjaillaan pois. Huolehdimme yhdessä myös lähialueen siisteydestä mm. järjestämällä ”roskienmetsästyspäivän” lähiympäristöön. Lasten huomiota myös tietoisesti kiinnitetään seuraamaan kevään etenemistä mm. silmujen puhkeamisen tai muuttolintujen saapumisen seuraamisen muodossa.

Kesällä seurailaan kasvimaan ja kukkien kasvua ja kitketään rikkaruohoja sekä myös nautitaan alkukesän kasvimaan antimista, kuten persiljasta, salaattista ja mansikoista. Seurailemme myös, mitä lintuja rakentamiimme pönttöihin muuttaa ja miten linnunpoikaset ottavat ensimmäisiä lentopyrähdyksiään.

Kesäloman jälkeen tarkastellaan kasvimaalla tapahtuneita kasvun ihmeitä ja herkutellaan loppukesän antimilla, kuten porkkanoilla, perunoilla, vadelmilla ja viinimarjoilla ja valmistetaan

näistä yhdessä ruokaa ja välipaloja. Syksyllä seurataan myös luonnon muuttumista syysväriin ja nautitaan syysateiden mahdollistamista kuraleikeistä.

Talvisesta luonnosta nauttimisen mahdollistaa lasten kunnollinen ja säänmukainen vaatetus. Talvella rakentelemme lumiukkoja ja -linnoja ja teemme lumitöitä. Myös talvella hyödynnämme metsien suomia mahdollisuuksia retkeilyyn ja luonnon tutkimiseen.

KaalimaanKakaroissa pyritään myös opettamalla lapsille kestävästä kehitystä. Jätteet lajitellaan yhdessä ja kuljetetaan kierrätyspisteeseen niille kuuluvaan paikkaan. Lelujen ja vaatteiden kierrätystä havainnoimme mm. kirpputorivierailuilla ja järjestämällä ryhmiksessä lapsille leluvaihtopäiviä.

Matemaattisia valmiuksia harjoitellaan arkipäivän toiminnoissa tarkoituksena herättää lapsen mielenkiinto matemaattista ajattelua kohtaan. Vertaillen, luokitellen ja lajitellen tutustumme laskutaidon alkeisiin. Näitä opetustilanteita liitetään päivittäin arjen tilanteisiin lapsen iän huomioon ottaen. Lisäksi erilaisten pelien, leikkien ja laulujen kautta tutustutaan matematiikan maailmaan.

Kasvan, liikun ja kehityn

Monipuolinen liikkuminen erilaisissa ympäristöissä kehittää lapsen motorisia taitoja ja edistää lasten terveyttä. Liikkuessaan hän saa myös harjaannusta ja rohkaisua omatoimisuuteen, aloitteellisuuteen ja taitoon toimia ryhmässä. Oman vuoron odottamista, onnistumista ja epäonnistumista harjoitellaan myös liikuntatuokioissa.

Kaalimaankakaroiden toiminnassa panostetaan ennen kaikkea ulkoliikuntaan. Pihassa leikitään erilaisia liikuntaleikkejä, potkitaan palloa ja kiipeillään puissa. Työnnetään myös kottikärryjä ja kaivetaan multaa sekä ratsastetaan ja kiipeillään kiipeilyseinällä. Kylälle tehdään kävelyretkiä useamman kerran viikossa, samoin metsässä touhutaan usein. Siellä lapset oppivat liikkumaan vaihtelevassa maastossa, kiipeämään kiville ja kannoille sekä hyppimään juurakoiden yli. Leikkipuisto taas tarjoaa mahdollisuuksia liikkumiseen mm. kiipeilyn ja keinumisen muodossa.

Talvisin hiihdämme, luistelemme ja pulkkailemme. Mahdollisuuksien mukaan käymme myös uimassa, sekä uimahallissa että kesällä rannalla ja talvisin hyödynnämme mm. urheilutalon ja kylätalon tuomia mahdollisuuksia liikuntaan.

Tärkeässä asemassa Kaalimaalla ovat turvallisuuteen liittyvät seikat, ennen kaikkea siksi, että Kaalimaa sijaitsee maatilan pihapiirissä, jossa mukana ovat myös eläimet. Turvallisuusasioista keskustellaan ja niitä pohditaan yhdessä lasten kanssa. Mietimme esimerkiksi erilaisia vaaranpaikkoja, ja sitä, miten vaaratilanteita voi välttää ennakolta. Harjoittelemme turvallista liikkumista myös Kaalimaan ulkopuolella kävellen, joukkoliikennettä hyödyntäen sekä omalla autolla liikkuen.

Lasten kanssa pohditaan paljon myös terveyteen liittyviä asioita lasten kehitystaso huomioiden. Näitä ovat mm. henkilökohtaisesta hygieniasta huolehtiminen ja levon sekä hyvien ihmissuhteiden merkitys. Kaikkien lasten turvallisuudentunnetta vahvistetaan ja heitä opetetaan ja rohkaistaan pyytämään aina ja kaikissa tilanteissa apua aikuisilta.

5.Yhteistyö ja viestintä

Koska KaalimaanKakaroissa on vain kaksi kasvattajaa ja opiskelijaa, on luontevaa, että kaikki tekevät tiivistä kasvatusyhteistyötä kaikkien perheiden kanssa. Kasvatusyhteistyöllä tarkoitetaan lasten vanhempien ja KaalimaanKakaroiden kasvattajien tietoista sitoutumista tukemaan lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista. Vanhemmilla on ensisijainen oikeus ja vastuu lapsensa kasvattamisesta. Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tukea vanhempia kasvatustehtävässä. Luottamukseen perustuva yhteistyö kodin ja päivähoiton kasvattajien välillä on tärkeää. KaalimaanKakaroiden kasvattajia sitoo ehdoton vaitiolovelvollisuus lasta ja hänen perhettään koskevista asioista.

Kasvatusyhteistyö alkaa perheiden tutustumisella hoitopaikkaan ja kasvattajiin. Samalla keskustellaan lapsesta ja perheen päivähoidolle asettamista toiveista ja kerrotaan KaalimaanKakaroiden tavoista toimia.

Tärkeintä kasvatusyhteistyötä ovat päivittäiset keskustelut vanhempien kanssa lasta tuodessa ja noutaessa, siksi nämä tilanteet pyritäänkin järjestämään mahdollisimman kiireettömiksi. päivittäisten keskustelujen lisäksi kunkin perheen kanssa käydään vähintään kerran vuodessa rauhallinen ja kiireetön keskustelu lapsesta. Näiden vasukeskustelujen avulla perehdymme lapsen vahvuuksiin, kiinnostuksenkohteisiin sekä mahdollisesti tukea tarvitsemiin asioihin.

Viestintä perheiden kanssa tapahtuu keskustellen haku- ja noutotilanteessa, soittaen tai viestittelemällä jokaiselle perheelle perustetun what's up ryhmän kautta tai Kaalimaan yhteisessä what's up ryhmässä. Kasvattajat vastaavat viesteihin ja puheluihin myös iltaisin ja viikonloppuisin mahdollisuuksiensa mukaan. Tärkeänä viestintäkanavana on myös Kaalimaan facebook ja instagramsivut, joiden kautta myös muut perheiden sukulaiset ja ystävät, sekä kaikki toiminnasta kiinnostuneet, pääsevät seurailemaan Kaalimaan arkea. Vanhemmilta pyydetään lupa lasten kuvien julkaisemiseen ja he voivat halutessaan sen kieltää.

KaalimaanKakarot tekevät myös monialaista yhteistyötä monien eri toimijoiden kanssa. Yhteistyötahoina ovat seurakunta, jonka järjestämissä kerhoissa lapset käyvät ja josta lapsityönohjaaja tulee Kaalimaalle pitämään tuokioita, Uudenniityn päiväkotia ja lähinnä sen Kyläsaarissa toimiva esiopetusryhmä Tintit, jossa KaalimaanKakaroiden esikoululaiset käyvät sekä Porin kaupungin varhaiskasvatuspäällikkö, joka valvoo toimintaa. Muita yhteistyötahoja ovat muut yksityiset ryhmikset ja perhepäivähoitajat sekä alueen koulut, joista tulee lähihoitaja- ja sosionomiopiskelijoita työssä oppimaan Kaalimaalle. Yhteistyötahoina ovat lisäksi vielä alueen yrittäjät, kuten kauppiat ja leipomon väki sekä muut alueen tuottajat, jolta ryhmikseen haetaan ruokaa. Tarvittaessa teemme yhteistyötä myös neuvolan kanssa.

Tärkeä yhteistyötaho ovat myös "varamummi" ja "varapappa", jotka tarjoavat lapsille seuraavan sukupolven läsnäolon sekä aikaa ja syyliä muiltakin turvallisilta aikuisilta sekä mahdollistavat lasten hoidon jatkumisen KaalimaanKakaroiden tiloissa esimerkiksi vakituisen henkilökunnan sairastaessa. Heidän lisäksi ryhmiksessä "vierailevat" säännöllisesti henkilökunnan omat lapset,

jotka leikittävät ja opettavat mielellään nuorempia lapsia ja tarjoavat heille samalla mahdollisuuden ”isosiskojen” ja ”isoveljien” läsnäoloon.

7. Dokumentointi, arviointi ja kehittäminen

Laadukkaana päivähoiton toteutuksen pohjana on arviointi. Ensisijaisen tärkeää KaalimaanKakaroiden toiminnalle on lapsilta saatu palaute. Tärkeää on myös vanhemmilta saatu palaute ja sen antaminen nopeimmin onnistuu päivittäisillä keskusteluilla vanhempien ja henkilökunnan välillä. Näiden päivittäisten keskustelujen avulla voidaan nopeasti vaikuttaa lapsen arkeen ja hyvinvointiin hoidossa.

Vähintään kerran vuodessa järjestettävät vasukeskustelut antavat mahdollisuuden pysähtyä laajemmin ja tarkemmin arvioimaan lapsen kasvua ja kehitystä yhteistyössä kasvattajien ja huoltajien kesken.

Lapsen tuottamaa materiaalia, kuten piirustuksia, askarteluja ja tehtäviä, kerätään koko ajan talteen lapsen omaan kasvunkansioon. Näiden avulla voidaan tarkastella lasten kehitystä ja oppimista. Kasvunkansio toimii työvälineenä myös henkilökunnan oman työn arvioinnissa ja kehittämisessä.

Kasvattajien kesken pidämme säännöllisesti palavereja, jotta pystymme yhdessä suunnittelemaan tavoitteellista ja tarkoituksenmukaista toimintaa sekä huomioimaan kunkin lapsen ja perheen yksilölliset tarpeet. Otamme myös rakentavasti vastaan opiskelijoiltamme saamaamme palautetta, jota heidän on helppo antaa tulesaan ulkopuolelta tiimiimme mukaan.

Kasvattajat huolehtivat myös oman koulutuksensa ajantasaisuudesta ja hakeutuvat lisäkoulutukseen säännöllisesti.

Kaiken toiminnan arviointi on oma-aloitteista, suunnitelmallista ja säännöllistä. Arvioinnin avulla edistetään varhaiskasvatuksen laatua, tunnistetaan toiminnan vahvuuksia ja nostetaan esiin kehittämistarpeita ja kehitetään toimintaa. Tämän arvioinnin tulosten avulla on hyvä kehittää toimintaa entistä paremmaksi lasten etua ajatellen.

Kirjallisuutta:

Ahonen, Liisa. 2017. Vasun käyttöopas. Jyväskylä: PS-kustannus

Hämäläinen, Juha & Kurki, Leena. 1997. Sosiaalipedagogiikka. Porvoo: Werner Söderström
Osakeyhtiö

Järvinen, Mervi; Laine, Anne & Hellmann-Suominen, Kirsi 2009. Varhaiskasvatusta
ammattitaidolla. Helsinki: Kirjapaja.

Reunamo, Jyrki. 2007. Tasapainoinen varhaiskasvatus – erilaisia tapoja suhtautua muutokseen.
WSOY Oppimateriaalit Oy: Helsinki

Väisänen Tarja 2007. Ryhmis, ryhmäperhepäivähoito tänään. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö
Tammi

MLL, lasten mediakasvatus, www.mll.fi

Varhaiskasvatusuunnitelman perusteet, opetushallitus, 2016.